

**ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
“ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР”
МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ**

04050, Україна, м. Київ, вул. Мельникова, 81, літ. А
E-mail: dvb@informjust.ua

тел.: (044) 206-71-38
факс: (044) 206-71-28

Від 18 грудня 2008 р.
вих. № 01-20/2708

**Виконавчому директору
Всеукраїнської громадської
організації
„Асоціація правників України”
Манорику А.П.**

04071, м. Київ, вул. Костянтинівська, 2 а

Шановний Андрію Петровичу!

Розглянувши Ваш лист від 05.12.2008 року № 1648/1 стосовно укладення Держінформ'юстом з нотаріусами України договорів про інформаційно-технічні послуги (далі – Договори) у новій редакції, повідомляємо наступне.

Відповідно до пункту 14 статті 92 Конституції України організація і діяльність нотаріату визначається виключно законами України. Згідно статті 2 Закону України „Про нотаріат” (із змінами та доповненнями) правовою основою діяльності нотаріату є Конституція України, цей Закон, інші законодавчі акти України.

Функціонування та порядок користування Єдиними та Державними реєстрами інформаційної мережі Міністерства юстиції України регламентовано законами України, постановами Кабінету Міністрів України, наказами Мін'юсту та іншими нормативно – правовими актами.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 липня 1999 року № 1272 „Про державне підприємство „Інформаційний центр” Міністерства юстиції України” на Держінформ'юст (далі також - підприємство) покладено виконання функції адміністратора Єдиних та Державних реєстрів інформаційної мережі Мін'юсту, яка полягає зокрема в організації та забезпеченні доступу до зазначених електронних реєстрів користувачів та реєстраторів цих систем.

Механізм реалізації підприємством своїх безпосередніх функцій законодавчо встановлений чинним порядком користування кожним окремим електронним реєстром, та обумовлює два можливих шляхи забезпечення роботи нотаріусів з електронними базами даних, на їх розсуд, шляхом:

- укладення договору для організації безпосереднього доступу нотаріусів до реєстрів ;
- звернення за отриманням інформації/реєстрацією відомостей до інших реєстраторів, які мають безпосередній доступ до електронних

систем. Для цього нотаріусами використовуються відповідні форми заяв встановленого зразка.

Таким чином, відсутність у нотаріуса укладеного з адміністратором реєстрів договору та відповідно доступу до Єдиних та Державних реєстрів інформаційної мережі Міністерства юстиції України не позбавляє нотаріусів можливості вчиняти нотаріальні дії, перелік яких встановлений Законом України „Про нотаріат” (із змінами та доповненнями) із використанням Єдиних та Державних реєстрів інформаційної мережі Мін’юсту.

Водночас, Єдині та Державні реєстри інформаційної системи Міністерства юстиції України впроваджені на виконання вимог законодавства з метою забезпечення захисту прав та майнових інтересів фізичних та юридичних осіб стосовно нерухомого й рухомого майна та спрощення процедури надання інформації щодо вчинених нотаріальних дій особам, коло яких визначено законодавством.

Необхідність припинення дії чинних договорів про надання інформаційно – технічних послуг та викладення їх у новій редакції була обумовлена наступними обставинами:

1). Необхідність оптимізації та впорядкування процесу укладення договорів та їх використання у поточній діяльності як нотаріусів, так і Держінформ’юсту.

До чинних договорів про надання інформаційно-технічних послуг за період з 1999 по 2008р.р. неодноразово вносились зміни шляхом укладання додаткових угод, що в свій час було обумовлено змінами у законодавстві, впровадженням нових електронних реєстрів та т.ін. На сьогоднішній день, користування договором з великою кількістю додаткових угод перестало бути зручним як для самих нотаріусів, так і для Держінформ’юсту, останнім часом збільшилась кількість звернень приватних нотаріусів за отриманням копій договорів та додаткових угод (у зв’язку із їх втратою), зросла кількість запитань від нотаріусів щодо уточнення умов договору тощо.

Нова редакція договору про інформаційно – технічні послуги враховує усі ті умови, які в свій час вносились до чинних договорів відповідними додатковими угодами, а також нижченаведені зміни до законодавства, що відбулись останнім часом, та обумовлюють необхідність перегляду чинної редакції укладених договорів.

2). Зміни у чинному законодавстві, зокрема набрання чинності Законом України “Про внесення змін до Закону України “Про нотаріат” від 01.10.2008 року, наказом Міністерства юстиції України 27.11.2008 № 2037/5 “Про внесення змін до наказу Міністерства юстиції України від 08.05.2007 № 239/5”, а також обов’язковість дотримання вимог Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», Правил забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2006 р. №373 та наказу Міністерства юстиції України від 18.10.2007 № 936/5 “Про організацію надання послуг електронного цифрового підпису державним підприємством “Інформаційний центр” Міністерства юстиції України”.

Щодо оплати за організацію Держінформ’юстом надання послуг електронного цифрового підпису приватним нотаріусам.

Надання послуг електронного цифрового підпису регулюється Законом України “Про електронний цифровий підпис”, згідно з яким обслуговування фізичних та юридичних осіб щодо надання послуг електронного цифрового підпису здійснюється на договірних засадах.

Постановою Кабінету Міністрів від 14 липня 1999 р. № 1272 “Про державне підприємство “Інформаційний центр” Міністерства юстиції України” встановлено, що тарифи за внесення до реєстрів і надання відповідної інформації з реєстрів, за користування цією інформацією та інші послуги, які надаються адміністратором реєстрів фізичним і юридичним особам, визначає Міністерство юстиції України.

Відповідно до пункту 2 наказу Міністерства юстиції України від 18.10.2007 № 936/5 “Про організацію надання послуг електронного цифрового підпису державним підприємством “Інформаційний центр” Міністерства юстиції України” вартість послуг з організації Держінформ’юстом надання послуг електронного цифрового підпису (у тому числі для доступу до Реєстрів) визначається на підставі договорів із сертифікованими постачальниками таких послуг.

Наказом Міністерства юстиції України від 27.11.2008 № 2037/5 “Про внесення змін до наказу Міністерства юстиції України від 08.05.2007 № 239/5”, встановлено, що витрати, пов’язані з організацією надання послуг електронного цифрового підпису з метою користування реєстрами щодо реєстраторів - приватних нотаріусів, покриваються за їх рахунок відповідно до пункту 2 наказу Міністерства юстиції України від 18.10.2007 № 936/5.

Таким чином, встановлення Держінформ’юстом у запропонованому проекті договору умов щодо плати за послуги щодо організації надання послуг електронного цифрового підпису повністю відповідає вимогам законодавства.

Звертаємо Вашу увагу, що нотаріуси, які на дату переукладення договору вже використовують у своїй роботі з електронними системами особистий ключ електронного цифрового підпису (далі – ЕЦП), звільняються від замовлення нового ключа до закінчення строку обслуговування сертифікату відкритого ключа ЕЦП. Вказаний строк складає один рік з часу введення в дію основного ключа, що зазначений у сертифікаті відкритого ключа ЕЦП, який міститься в пакеті з ключем ЕЦП.

Замовлення нового ключа здійснюється за 1 місяць до закінчення строку обслуговування сертифікату відкритого ключа ЕЦП шляхом подання письмової заявки на адресу Держінформ’юсту (його регіональних філій) за формою наведеною у додатку 3 до договору про надання інформаційно – технічних послуг (у новій редакції) та внесення плати у розмірі 558,0 грн., з урахуванням ПДВ за одну одиницю електронного цифрового підпису на рік.

Щодо невідповідності положень нової редакції договору ст.ст. 4, 10 Закону України “Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах”.

Перелік користувачів, їх повноваження та порядок доступу до реєстрів, встановлені нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування таких реєстрів, у той же час як нова редакція договору таких норм не містить, те ж саме стосується вимог щодо захисту інформації, що міститься у реєстрах.

Відповідно до Закону України “Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах” інформація, яка є зокрема, інформацією з обмеженим доступом, вимога щодо захисту якої встановлена законом, повинна оброблятися в системі із застосуванням комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю.

Правилами забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2006 р. № 373, визначено, що доступ до конфіденційної інформації, у тому числі інформації про фізичну особу, надається тільки ідентифікованим та автентифікованим користувачам.

Держінформ'юст відповідно до покладених на нього повноважень адміністратора реєстрів, вживає усіх необхідних заходів щодо забезпечення захисту інформації, що міститься у реєстрах, зокрема щодо побудови комплексної системи захисту інформації.

Доступ до реєстрів здійснюється за допомогою ідентифікатора, паролю та засобу електронного цифрового підпису (далі - ЕЦП), що використовуються для ідентифікації користувача (підписувача) та підтвердження цілісності даних в електронній формі. Згідно нової редакції договору Держінформ'юст зобов'язується надати кожному користувачу реєстрів ідентифікатор, тимчасовий пароль та ЕЦП, що є заходами забезпечення захисту інформації та додержання вимог законодавства, а не регулюванням порядку доступу та умов захисту інформації умовами запропонованої редакції договору.

У випадку, коли приватний нотаріус вже працює з реєстрами і має ідентифікатори, вони зберігаються за ним і за умови переукладення Договору у новій редакції.

Щодо оплати послуг Держінформ'юсту.

Оплата послуг, що надаються Держінформ'юстом, а саме послуг з організації доступу до Єдиних та Державних реєстрів (у розмірі 1300,0 грн. з урахуванням ПДВ) та послуг з навчання одного користувача (реєстратора) роботі з реєстрами (у розмірі 420,0 грн. з урахуванням ПДВ за одного користувача (реєстратора)) здійснюється згідно з наказом Міністерства юстиції України від 9 липня 2007 року № 473/5 "Про встановлення тарифів за надання послуг державним підприємством "Інформаційний центр" Міністерства юстиції України", зареєстрованим в Мін'юсті 9 липня 2007 року за № 778/14045.

Оплата послуг з організації доступу до реєстрів здійснюється у випадку, коли доступ надається вперше або у зв'язку із припиненням приватним нотаріусом нотаріальної діяльності в межах одного нотаріального округу та його переходом до нотаріального округу іншої області. Оскільки дана послуга носить разовий характер, приватні нотаріуси, які вже мають доступ до реєстрів та надіслали до кінця року підписаний примірник договору у новій редакції, не повинні її оплачувати.

У випадку, якщо нотаріус вже проходив навчання, про що було укладено окремий договір, потреби у проходженні повторного навчання на сьогоднішній день немає.

Щодо підстав припинення чинних договорів з приватними нотаріусами.

Правовою підставою для припинення раніше укладених з приватними нотаріусами договорів є закріплене у них право кожної сторони договору, припинити його дію (не продовжувати дію договору на наступний календарний рік після закінчення строку дії договору), повідомивши про це іншу сторону за місяць до закінчення строку дії договору.

Так Держінформ'юстом на адресу всіх приватних нотаріусів України, з якими укладені відповідні договори, 28 листопада поточного року був направлений лист з повідомленням про припинення дії таких договорів з 01.01.2009 та поясненням причин такого припинення.

Разом з цим, з метою забезпечення безперервного доступу нотаріусів до реєстрів, підприємством було запропоновано до укладення договори у новій редакції, які, за умови їх підписання та надіслання на адресу Держінформ'юсту (або його регіональної філії) до 20.12.2008, набирають чинності з 01.01.2009.

На сьогоднішній день, зусилля фахівців Держінформ'юсту та 25 філій підприємства зосереджені на всебічному сприянні в забезпеченні ефективності даного

процесу, наданні компетентних консультацій з питань переукладення договорів, оперативному зібранні та поверненні примірників договорів нотаріусам, які надали згоду на їх переукладання. Відповіді на питання, що найчастіше виникають у нотаріусів під час розгляду проектів договорів у новій редакції, розміщені на офіційному веб-сайті Держінформ'юсту (<http://www.informjust.ua/text/585>). Також врегулювання переддоговірних питань відбувається здебільшого у телефонному режимі, що не змушує нотаріусів витратити час на прибуття на адресу підприємства або його регіональних філій.

Отже, на сьогоднішній день Держінформ'юстом вжито всіх можливих заходів для уникнення будь – яких незручностей для нотаріусів через впровадження відповідних змін у договірних відносинах з підприємством.

Станом на 17 грудня 2008 року понад 70 відсотків приватних нотаріусів України вже повернули на адресу підприємства підписані примірники договорів без зауважень.

Таким чином, вважаємо, що правові підстави для відкликання запропонованих Держінформ'юстом проектів договорів відсутні, питання порушені у Вашому листі, мають відповідне законодавче регулювання та не потребують зміни договірних умов між Держінформ'юстом та приватними нотаріусами.

З повагою

Генеральний директор

В.Б. Добжанський